

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-179

19.3.2020

AmTrust International Underwriters Ltd.

Ulykke

Funnet død i fjæra – alkohol – ulykke – grovt uaktsomt – avkortning – fal. § 13-9.

Forsikrede var på fest og ble morgenen etter funnet død i fjæra med overkroppen i fjæresteinene og underkroppen i sjøen. Han hadde flere knusningsskader i ansiktet og et brudd i nakken. Det var ingen vitner til ulykken. Obduksjonsrapporten viste at forsikrede hadde en alkoholkonsentrasjon i blodet på 2,0 promille og antatt dødsårsak var drukning. Nemndas flertall konkluderte med at hendelsen ikke kunne anses som en ulykkeshendelse etter vilkårene og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1963) var dekket under en kollektiv ulykkesdekning, gjennom sin arbeidsgiver. Forsikringen omfattet på nærmere vilkår dekning for dødsfall som følge av fritidsulykke.

Forsikrede ble funnet omkommet natt til 1.12.18.

Bakgrunnen for saken var at forsikrede var på en kro sammen med en venn. De dro senere sammen med flere andre til et naust, innredet som et festlokale for sosiale sammenkomster. Vitnene på stedet har forklart at det var god stemning og at forsikrede spilte gitar og sang. Alle forlot lokalet omtrent samtidig rundt kl. 02.00. Vitner har forklart til politiet at forsikrede tok til venstre da de gikk fra stedet. De oppfattet at forsikrede skulle gå rundt hjørnet for å "late vannet".

Det følger av politiets avgitte anmeldelse 2.12.18 at politiet ble kontaktet angående funn av en død person i fjæra 1.12.18 kl. 10.31. Han var blitt funnet av to vitner. Disse ringte straks nødnummeret. Forsikrede ble funnet like ved naustet med overkroppen i fjæresteinene og underkroppen ute i sjøen. Han lå på magen med ansiktet ned. Ambulansepersonell som ankom stedet opplyste at forsikrede hadde hodeskader, og han ble konstatert død.

Det er ingen vitner til det eksakte hendelsesforløp i saken.

Det følger av politiets illustrasjonsmappe at det er 115 cm fra steinen i fjæra og opp til nivået forsikrede eventuelt kan ha falt fra. Det er 190 cm fra bunnen, og ca. 200 cm inn til et "naturlig" ståsted. I følge Meteorologisk Institutt var det på stedet fredag 30.12.18 lavvann kl. 23.46, høyvann 1.12.18 kl. 05.56 og lavvann igjen 1.12.18 kl. 12.08.

Åstedsundersøkelse ble foretatt 1.12.18. Det er usikkert hvor forsikrede har falt, men ut ifra skader i hodet må han ha falt/stupt ned fra en høyde.

De skadene som han hadde i hodet kan være forenlig med fall / stup mot f.eks den kummen som illustrasjonsmappe dok. 03.01 viser og deretter mot sprengstein ved siden av. I møte med kummen eller steiner hadde avdøde fått ett brudd i nakken. De skader som han hadde i hodet og med nakkeskaden er ikke dette sammenfallende med fall på flatt lende.

Forsikrede ble obdusert ved ... universitetssykehus. Det siteres fra obduksjonsrapporten, datert 3.12.18:

... Ved toksikologisk undersøkelse ble det påvist høy konsentrasjon av etanol i blod, svarende til en promille på 2,0. Den påviste konsentrasjonene er forenlig med dempende effekt på sentralnervesystemet og påvirkning av mentale evner, koordinasjon og bevegelse, men er under de nivå som isolert sett assosieres med dødelige etanolforgiftninger. ... Antatt dødsårsak er drukning. ...

Omstendighetene omkring dødsårsaken og funn ved obduksjon kan passe med at dødsårsaken er drukning. Avdøde hadde høy konsentrasjon av etanol i blod, noe som er forbundet med påvirkning av mentale evner, koordinasjon og bevegelse, og som kan medføre ustøhet/økt falltendens. Påviste sårskader i panne/ansikt kan passe med slag med, eller fall mot stump gjenstand. Av medfølgende bildemappe fra funnstedet, sees flere kantete store steiner samt en stor kloakkum i området avdøde sannsynlig har falt, i et tidsrom nærmere lavvann enn høyvann. Fall mot kantete stener kan forklare at det foreligger mer enn et knusningssår. Kompresjonsbruddet i nakken kan også ha oppstått i forbindelse med et fall. Skadene i kombinasjon med alkoholpåvirkning kan ha medført nedsettelse eller tap av bevisstheten, og at han har blitt liggende under vann slik at han druknet. Det er ikke funnet skader som ikke passer med at de kan ha oppstått i forbindelse med et fall. ...

Saken ble henlagt som intet straffbart forhold 2.1.19.

Selskapet mottok skademelding datert 29.4.19. Vedlagt skademeldingen var en bekreftelse av dødsfallet fra politiet, samt bekreftelse fra kommuneoverlegen.

Det følger av utskrift fra dødsfallprotokollen datert 25.4.19 at "(...) *Det bekreftes også at dødsfallet skjedde ved en drukningsulykke på fritiden. (...)*" Fra kommuneoverlegen bekreftes det 4.2.19 at "*ovenstående døde pga drukningsulykke 1.12.2018. Drukning er den endelige dødsårsaken.*"

Selskapet avsto klagers (forsikredes etterlatte) krav 5.7.19.

Klager meldte saken til FinKN 23.10.19.

Klager har i det vesentlige anført at hendelsen er en ulykkeshendelse, slik dette er beskrevet i vilkårene. Forsikrede mistet bevisstheten og/eller evnen til å bevege seg som følge av skader påført i fallet, og utgjør årsaken til at han druknet. Det foreligger ingen andre holdepunkter som tilsier noe annet. Fallet utgjør årsaken til at forsikrede mistet livet.

I de tilfellene hvor forsikrede blir skadet i en ulykke og dermed utsatt for ytre påkjenninger som medfører død, har nemnda lagt til grunn at dødsfølgen anses som en følge av ulykkeshendelsen, jf. AKN-1984 og FSN-6120. Sakene er sammenlignbar med vårt tilfelle, og taler for at dette tilfellet må anses som et ulykkestilfelle. Derimot er ikke sakene inntatt i 2017-196, 2016-105, 2015-500 og FSN-7263 treffende og skiller seg vesentlig fra vårt tilfelle.

Klager har videre anført at det ikke er grunnlag for avkortning utover 50 %. Forsikrede hadde ikke en promille på over 2,0 i blodet. I tillegg er det i nemndspraksis lagt til grunn at det ikke er uaktsomt i seg selv å være alkoholpåvirket med en promille på 2,0, jf. AKN-1984. Det er heller ikke treffende å sammenligne med de tilfeller hvor vedkommende har beveget seg langs vannet. Det må skilles mellom de tilfeller der forsikrede beveger seg langs en bryggekant med antatt dypt vann og et tilfelle som dette, der man går bort til en skråning for å urinere ned mot et område med svært grunt vann. Årsaken til at fallet i dette tilfellet medførte dødsfølge var ekstraordinær uflaks som førte til at forsikrede besvimte og ble liggende da vannet steg. Forsikrede hadde i tillegg relativt god selvkontroll i forkant av ulykken.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort at det foreligger en ulykke i vilkårenes forstand. Det er ikke oppstått en "plutselig og uventet ytre hendelse". Basert på politiets vurderinger ved åstedsundersøkelsen, samt vurdering og konklusjon i obduksjonsrapporten, har selskapet lagt til grunn at forsikrede pådro seg omfattende skader som følge av fallet i alkoholpåvirket tilstand. Som følge av skadene, kombinert med alkoholpåvirkningen, har forsikrede mistet bevisstheten. Tap av bevisstheten, har igjen ført til at

forsikrede senere har druknet, som følge av endring i vannstanden fra lavvann til høyvann. Følgelig medførte fallet, som vil være å anse som en ulykke, omfattende skader, mens et etterfølgende forhold, endringen i vannstanden, medførte dødsfallet. Etter selskapets vurdering er kravet til ulykkesmoment derfor ikke oppfylt.

Subsidiært må selskapets ansvar falle bort da den forsikrede grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet. Forsikringssummen må avkortes 100 %. Praksis slår fast at det er grovt uaktsomt av forsikrede å bevege seg alene langs vannet med høy promille. Forsikrede har som den klare hovedregel måtte tåle 100 % avkortning, med mindre det foreligger særlige forhold i saken. Selskapet kan ikke se at det foreligger særlige forhold i denne saken, og viser blant annet til at forsikrede ikke hadde forsørgeransvar.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Forsikrede hadde en ulykkesforsikring. Saken reiser spørsmål om hendelsen natt til 1.12.18 faller inn under definisjonen ulykkeskade i forsikringsavtalen.

Det følger av forsikringsbeviset at:

... beviset bekrefter at alle ansatte i (...) er forsikret i fritiden med: ... 14 G Død som følge av ulykke.

Videre fremgår det av avtalens vilkår om fritidsulykke pkt. 1 at selskapet dekker:

... ulykkeskade som rammer forsikrede i fritiden. Med ulykkeskade forstås skade på legemet eller død forårsaket av en plutselig, uforutsett, ytre begivenhet (ulykkestilfellet).

Det er kravstiller som må sannsynliggjøre at dødsfallet skyldes en ulykkeshendelse, slik dette er definert i vilkårene.

Obduksjonsrapporten slår fast at forsikrede mistet livet som følge av drukning. Da han ble funnet hadde han 2,0 promille i blodet. Det finnes ingen vitner til hendelsesforløpet, men det følger av obduksjonsrapporten at forsikrede "sannsynligvis har falt, i et tidsrom nærmere lavvann enn høyvann. ... Skadene i kombinasjon med alkoholpåvirkning kan ha medført nedsettelse eller tap av bevisstheden, og at han har blitt liggende under vann slik at han druknet. ..." Det fremgår av dødsfallprotokollen datert 25.4.19 at "(...) dødsfallet skjedde ved en drukningsulykke på fritiden. ..."

Nemnda har delt seg i et flertall og et mindretall.

Finansklagenemnda Persons flertall, leder, Farestedt og Giertsen, bemerker:

Flertallet legger til grunn at forsikrede falt. Da han ble funnet på morgenen hadde han knusningsskader i ansiktet og brudd i nakken, som kan skyldes fallet. Praksis fra nemnda er at skade som følge av fall, i utgangspunktet anses som en ulykkeskade. I dette tilfellet er dødsårsaken imidlertid fastslått å være drukning. Obduksjonsrapporten inneholder ikke noe som tilsier at en ulykkeskade, dvs. en fysisk skade på kroppen forårsaket av en plutselig, uforutsett ytre begivenhet, alene er dødsårsaken. Ut fra de øvrige opplysninger i saken kan flertallet heller ikke konkludere med at fallet i seg selv var årsaken til at forsikrede druknet natt til 1.12.18.

Mindretallet, Bjønness og Sande Kvålen, bemerker:

Etter **mindretallets** syn må hendelsen anses dekket under forsikredes ulykkesforsikring uavhengig av om dødsårsaken var drukning eller fallskade. Dette også om årsaksfaktorene var samvirkende. I avgjørelse 2011-497 fant et flertall at drukning i seg selv var et ulykkestilfelle. Dette synspunkt er senere videreført av et mindretall i 2016-105, som påpekte "Hva som var årsaken til at forsikrede havnet i vannet er etter mindretallets syn ikke avgjørende ettersom vilkåret om plutselig fysisk ytre begivenhet må anses oppfylt idet vann eller annen væske kommer inn i lungene".

Mindretallet finner å opprettholde dette standpunkt. Det er uomtvistet at forsikrede etter fallet ble påført alvorlige fysiske skader. Som påpekt av flertallet er fallulykker som utgangspunkt dekket under ulykkesforsikringer. Aktuelle fall vil utvilsomt være omfattet. Da flertallet kommer til en annen konklusjon, finner mindretallet det ikke nødvendig å gå nærmere inn på spørsmål om eventuell avkortning.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).